

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, ettei Kilpailu- ja kuluttajavirasto määräisi eikä perisi maksuvelvollisilta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020.

Esityksen tavoitteena on helpottaa niiden matkanjärjestäjien tilannetta, joiden liiketoiminta on kärsinyt covid-19-pandemian vuoksi annetuista matkustusrajoituksista. Maksun perimättä jättäminen koskee matkanjärjestäjiä, jotka ovat velvollisia asettamaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle vakuuden matkustajien suorittamien etukäteismaksujen ja paluukuljetuskustannusten suojaksi sekä maksamaan valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksun. Matkanjärjestäjien kannalta tilanteesta tekee haasteellisen se, että valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksu määräytyy vuoden 2019 liiketoiminnan perusteella, jolloin covid-19-pandemia ei vielä vaikuttanut liiketoimintaan. Valtiolta jää saamatta verotuloja noin 768 400 euroa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa 31.12.2021 saakka.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
4.2.1 Vaikutukset valtiontalouteen.....	6
4.2.2 Vaikutukset kuluttajansuojaan ja matkanjärjestäjiin	6
4.2.3 Vaikutukset viranomaistoimintaan.....	7
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	7
6 Lausuntopalaute	8
7 Voimaantulo	8
LAKIEHDOTUS	10
Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta	10

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302 matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (jäljempänä *matkapakettidirektiivi*) annettiin 25 päivänä marraskuuta 2015. Direktiivi on saatettu osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2018 ja jäsenvaltioiden oli sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2018.

Direktiivin tarkoituksena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja saavuttaa kuluttajansuojan korkea ja mahdollisimman yhtenäinen taso. Direktiivi on pääosin täysharmonisointisäädös. Direktiivillä on muuan muassa yhdenmukaistettu kuluttajien maksukyvyttömyyssuojaa sekä matkanjärjestäjän vakuudenasettamisvelvollisuutta koskevat säännökset. Direktiivi ei sen sijaan sisällä säännöksiä vakuusjärjestelmän muodosta, joten jäsenvaltiot ovat voineet järjestää maksukyvyttömyyssuojan kansallisella lainsäädännöllä parhaaksi katsomallaan tavalla.

Matkapakettidirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön matkapalveluyhdistelmistä annetulla lailla (901/2017) ja matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetulla lailla (921/2017), jotka tulivat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018. Samaan aikaa tuli voimaan laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta (922/2017), joka on kansallista lainsäädäntöä.

Maailman Terveysjärjestö WHO julisti 11.3.2020 koronavirusepidemian pandemiaksi. Suomen hallitus totesi 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot koronavirustilanteen vuoksi ja linjasi toimenpiteistä koronavirustilanteen hoitamiseksi. Muun muassa Suomen rajat suljettiin sekä matkustaja- ja henkilöliikennettä rajoitettiin voimakkaasti. EU-maat sopivat 17.3.2020 koordinoitusti matkustusrajoituksista EU:n ulkorajoilla.

Koronaviruspandemian leviämisen ehkäisemiseksi toteutetut toimenpiteet, erityisesti matkustusrajoitukset, pysäyttivät matkailualan käytännössä kokonaan hallituksen linjausten toteututtua.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esityksen kiireellisyyden vuoksi esityksen lausuntoaika on ollut 3 viikkoa.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtio-neuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella TEM040:00/2021.

2 Nykytila ja sen arviointi

Matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetussa laissa säädetään muun muassa matkustajan maksukyvyttömyyssuojan laajuudesta ja matkanjärjestäjän vakuudenasettamisvelvollisuudesta. Maksukyvyttömyyssuoja toteutetaan siten, että matkanjärjestäjä asettaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sen hyväksymän vakuuden. Vakuuden tulee kattaa matkustajilta perityt ennakkomaksut ja paluukuljetukset.

Paluukuljetusten kustannukset ja matkustajien muut kustannukset voidaan määrätyissä tilanteissa maksaa talousarvion rajoissa valtion varoista, minkä vuoksi valtion talousarviossa on siirtömääräraha mom. 32.01.53 Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset, jolle vuonna 2018 myönnettiin 1 miljoona euroa. Vuonna 2019 määräraha oli edelleen 1 miljoona euroa ja vuonna 2020 400 000 euroa. Määrärahaa ei ole käytetty.

Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta sisältää säännökset matkapalveluyhdistelmien tarjoajan asettamaan vakuusmäärään perustuvasta kiinteästä valvontamaksusta ja matkapalveluyhdistelmien myynnin liikevaihdon perusteella maksettavasta prosenttiperusteisesta maksukyvyttömyyssuojamaksusta. Maksu kohdistuu matkapalveluyhdistelmien tarjoajiin, jotka ovat velvollisia asettamaan vakuuden ja rekisteröitymään vakuudenasettamisvelvollisista matkapalveluyhdistelmien tarjoajista pidettävään rekisteriin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo vakuudenasettamisvelvollisuutta koskevien säännösten noudattamista, vakuuksien riittävyttä ja oikeaan osuvuutta mukaan lukien alennetut vakuudet. Valvonta rahoitetaan valvontamaksulla, jonka suuruus vaihtelee 405 euron ja 4 050 euron välillä asetetun vakuuden määrästä riippuen. Valvontamaksun kokonaiskertymä vuodelta 2019 oli noin 591 300 euroa. Arvioitu kokonaiskertymä vuodelta 2020 olisi noin 606 000 euroa.

Maksukyvyttömyyssuojamaksu peritään matkapalveluyhdistelmien tarjoajien maksukyvyttömyyden varalta. Maksun suuruus on 0,024 prosenttia matkapalveluyhdistelmien tarjoajan edellisen kauden tilikauden matkapalveluyhdistelmien myynnin liikevaihdosta. Vuonna 2020 päätynyt tilikausi olisi ensimmäinen tilikausi, jolta maksua perittäisiin. Arvioitu kokonaiskertymä vuodelta 2020 olisi noin 162 400 euroa.

Maaliskuussa 2020 alkanut matkanjärjestäjien vaikea tilanne on jatkunut. Matkailualaa edustavan Suomen matkailualan liitto SMAL ry:n tietojen mukaan matkatoimistoalan yritysten myynti huhti-joulukuun ajanjaksolla 2020 putosi 92,4 prosenttia vuoden 2019 vastaavan ajanjakson myynnistä. Maaliskuun 2021 matkatoimistomyynti putosi 78,8 prosenttia maaliskuun 2020 myynnistä. Huomattava on, että maaliskuun 2020 myynti oli pudonnut jo 73 prosenttia vuoden 2019 myynnistä. Maaliskuun 2021 matkatoimistomyynti oli pudonnut 94,2 prosenttia maaliskuun 2019 myynnistä. Maaliskuussa 2021 noin 74 prosenttia matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien henkilöstöstä oli koko- tai osa-aikaisesti lomautettuna.

Myynnin huomattavan laskun lisäksi matkanjärjestäjien huonontunut tilanne käy selville myös niiden asettamien vakuuksien kokonaiskertymän laskusta.

Vakuuksien asettamisessa peruseriaate on, että matkapalveluyhdistelmätuotanto arvioidaan kuusi kuukautta-vuoden eteenpäin ja samalla perusteella asetetaan myös vakuus, mikä tarkoittaa, että yrityksellä voi olla korkea vakuus asetettuna jopa vuodeksi eteenpäin siitäkin huolimatta, että vakuuden tarve vaihtelee vuoden aikana. Laajojen matkustusrajoitusten alettua maaliskuussa 2020 Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoitti vakuusrekisterissä oleville matkanjärjestä-

jille, että vakuuksia voidaan sopeuttaa vallitsevaan tilanteeseen normaalia lyhyemmillä raportointijaksoilla ja tarvittaessa lyhyemmillä vakuuskausilla. Moni yritys piti kuitenkin koronapandemian alkukuukausina vakuuden ennallaan säästääkseen vakuuskustannuksissa ja odottaen koronatilanteen paranemista. Tästä syystä merkittävin notkahdus vakuuksien kokonaismäärässä ajoittui loppuvuoteen 2020 jolloin monella yrityksellä päättyi ennen koronapandemiaa asetettu vakuus. Tästä syystä vakuuksien kokonaismäärän lasku ei suoraan korreloi liikevaihdon tyrehtymisen kanssa.

Matkanjärjestäjien Kilpailu- ja kuluttajavirastolle asettamien vakuuksien kokonaiskertymä oli joulukuussa 2019 normaalilla tasolla 245 miljoonaa euroa. Kesän 2020 jälkeen matkailunäkymien heikentyessä vakuuskertymä oli syyskuussa laskenut jo 138 miljoonaan euroon. Vuodenvaihteen molemmin puolin normaalisti ajoittuva talven korkeampi sesonki jäi 2020–2021 toteutumatta, mikä näkyi selvästi tammikuussa 2021 kaikkien aikojen alhaisimpana asetettujen vakuuksien kokonaiskertymänä 65 miljoonaa euroa. Käytännössä normaaliin tilanteeseen verrattuna vakuuksien kokonaismäärä oli pudonnut lähes neljännekseen. Huhtikuuhun 2021 mennessä lasku on taittunut ja kääntynyt hienoiseen nousuun vakuuksien kokonaismäärän nousua pohjalukemista noin 80 miljoonaan euroon. Nousu heijastaa edellä mainittua vakuusrakennetta ja tulevaisuuden näkymiä, jossa vakuuden tarve arvioidaan puoli vuotta-vuoden eteenpäin. Tosiasiassa tilanne ei huhtikuun lopulla 2021 ole mainittavasti kohentunut.

Matkailualan vaikean tilanteen vuoksi syksyllä 2020 työ- ja elinkeinoministeriössä selvitettiin eri vaihtoehtoja toimenpiteiksi matkapalveluyhdistelmiä tarjoavien elinkeinonharjoittajien valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksun sopeuttamiseksi vastaamaan vaikeaa tilannetta. Tuolloin päädyttiin siihen, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto lykkäsi vuoden 2020 valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksun perimistä vuoden 2021 puoliväliin saakka.

Pandemiatilanteen pitkittyessä on myös matkailualan vaikea taloudellinen tilanne jatkunut.

Vaikka alan tilanne on jonkin verran parantunut ja tulevaisuudennäkymät vahvistuneet, on tilanne edelleen epävarma ja heikko. Matkavarauksia tehdään tällä hetkellä lähinnä loppusyksyllä 2021 ja talvelle 2021–2022. Koska matkojen toteutukseen liittyy edelleen paljon epävarmuustekijöitä, matkanjärjestäjät veloittavat matkavarauksista vain pieniä ennakkomaksuja. Näin ollen rahaa varauksista on tullut yritysten kassaan vain murto-osa vastaavaan ajankohtaan vuonna 2019 verrattuna. Tämä käy ilmi myös SMAL ry:n jäseniltään keräämistä myyntitiedoista.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan osa yrityksistä on ilmoittanut, ettei valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksun maksaminen ole niille mahdollista. SMAL ry on esittänyt, että yritykset vapautettaisiin maksamasta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua, koska yksittäisille toiminnanharjoittajille maksujen perimisellä voisi olla vakavia seurauksia. Matkanjärjestäjille tilanteen tekee vaikeaksi se, että valvontamaksu peritään vuoden 2020 suurimman asetetun vakuuden mukaan ja maksukyvyttömyyssuojamaksu vuoden 2019 matkapakettien myynnin liikevaihdon perusteella. Koronapandemiasta aiheutunut liikevaihdon lasku vuonna 2020 tulee näkymään näin ollen vasta vuoden 2021 maksujen perinnässä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on osaltaan helpottaa matkailutoimistoalan pandemiarajoituksista johtuvaa ja pitkittynyttä vaikeaa taloudellista tilannetta siten, että valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020 ei määrätä maksettavaksi.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että lakia matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta muutetaan väliaikaisesti niin, ettei Kilpailu- ja kuluttajavirasto peri valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020. Lakiin lisättäisiin uusi 5 a §, joka olisi voimassa 31.12.2021 saakka. Laki olisi määräaikainen, koska Kilpailu- ja kuluttajavirasto perii maksun kalenterivuositain määräämään ajankohtana. Vuoden 2020 maksu olisi perittävä ja määrättävä vuoden 2021 aikana.

5 a §. *Maksun perimättä jättäminen*

Maksua ei määrätä eikä peritä vuodelta 2020.

Pykälän mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei määräisi eikä perisi maksuvelvollisilta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020. Perimättä jättäminen toteutettaisiin käytännössä niin, ettei Kilpailu- ja kuluttajavirasto lähettäisi kenellekään laskua vuoteen 2020 kohdistuvasta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset valtiontalouteen

Valvontamaksun perimättä jättämisellä ei olisi vaikutusta valtion talousarviossa esitettyihin menoihin. Myöskään maksukyvyttömyyssuojamaksun perimättä jättämisellä ei olisi vaikutusta valtion talousarvion menoihin. Vaikutus kohdistuisi valtion saamiin verotuloihin. Valtion talousarvion momentille 11.19.09 Muut verotulot jäisi tulouttamatta vuoden 2020 maksukertymä yhteensä noin 768 400 euroa, josta valvontamaksu osuus olisi noin 606 000 euroa ja maksukyvyttömyyssuojamaksun osuus noin 162 400 euroa.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle osoitetaan vuosittain viraston toimintamenoihin valvontamaksua vastaava summa. Vuonna 2020 summa oli 650 000 euroa. Virastossa valvontaa suorittavien henkilöiden palkkauskustannukset rahoitetaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintaenomäärärahoista eikä valvontamaksun perimättä jättäminen vuodelta 2020 vaikuta viraston toimintaenomäärärahoihin.

Vakuusjärjestelmää täydentävä valtion talousarvion 3-vuotinen siirtomääräraha mom. 32.01.53 Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset säilyisi myös valtion talousarviossa. Määrärahalla varaudutaan matkustajien paluukuljetusten ja muiden matkustajille maksettavien korvausten maksamiseen tietyissä tilanteissa. Vuonna 2018 momentille myönnettiin 1 miljoona euroa. Vuonna 2019 määräraha oli edelleen 1 miljoona euroa, mutta vuonna 2020 määräraha pienennettiin 400 000 euroon. Määrärahaa ei ole käytetty.

4.2.2 Vaikutukset kuluttajansuojaan ja matkanjärjestäjiin

Maksun perimättä jättämisellä ei olisi vaikutusta kuluttajansuojaan, koska matkanjärjestäjien velvollisuus asettaa kattava vakuus olisi edelleen voimassa. Maksun poistaminen ei olisi ristiriidassa EU-velvoitteiden kanssa, koska matkapakettidirektiivin velvoite riittävän kattavasta vakuusjärjestelmästä täytyisi edelleen. Matkustajien viimesijaiseksi turvaksi tarkoitettuun edellä mainittuun siirtomäärärahaan maksun perimättä jättämisellä ei myöskään olisi vaikutusta.

HE 102/2021 vp

Matkanjärjestäjien taloudellista tilanne helpottuisi, koska niiden ei tarvitsisi maksaa valvontaja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020.

Valvontamaksun osalta matkanjärjestäjät sijoittuvat seitsemään maksuluokkaan niiden asettaman vakuuden suuruuden perusteella. Pienin valvontamaksu on 405 euroa ja suurin 4 050 euroa. Suurin osa matkanjärjestäjistä (noin 75 prosenttia) sijoittuu neljään alimpaan maksuluokkaan, jolloin niiden saama arvioitu taloudellinen hyöty valvontamaksun perimättä jättämisestä vaihtelisi 405 euron ja 2 025 euron välillä.

Maksukyvyttömyyssuojamaksun osalta matkanjärjestäjät sijoittuvat myös seitsemään maksuluokkaan matkapakettiyhdistelmien myynnin liikevaihdon mukaan. Maksukyvyttömyyssuojamaksun pienin vaihteluväli olisi arvion mukaan 0,01–2,33 euroa ja suurin 2 744–51 309 euroa. Suurin osa matkanjärjestäjistä (yli 90 prosenttia) sijoittuu neljään alimpaan maksuluokkaan, jolloin niiden saama arvioitu taloudellinen hyöty maksukyvyttömyyssuojamaksun perimättä jättämisestä vaihtelisi 0,01 euron ja 239 euron välillä.

Matkanjärjestäjien maksunpoistosta saama mediaanihyöty olisi Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ilmoitettuihin lukuihin perustuvana arviona 955,29 euroa, joka sisältää sekä valvonta- että maksukyvyttömyyssuojamaksun.

Matkanjärjestäjän on lain mukaan toimitettava Kilpailu- ja kuluttajavirastolle tietoja valvontaja maksukyvyttömyysmaksun määräämiseksi. Tällaisia ovat muun muassa vahvistettu tilinpäätös ja matkapalveluyhdistelmien laatuun ja laajuuteen liittyvät tilintarkastajan vahvistamat tiedot päättäneeltä tilikaudelta. Matkanjärjestäjän hallinnollinen taakka pienentyisi tältä osin yhden vuoden ajalta.

Helpotus verosta tai maksusta voi muodostaa SEUT 107(1) artiklan tarkoittamaa valtiontukea. Yritykseen kohdistuvien veroluonteisten maksujen arvioinnissa on keskeistä arvioida maksuvapautuksen valikoivuutta. Maksun perimättä jättäminen koskisi kaikkia verovelvollisia yrityksiä yhtäläisesti suhteessa kyseisen verojärjestelmän perusperiaatteisiin eikä se arvion mukaan muodostaisi kiellettyä valtiontukea. Valtiontuen tunnusmerkit eivät kyseessä olevan, koko tietyn verovuoden veron maksua koskevan toimenpiteen osalta täyttyisi, koska maksun poistaminen ei antaisi millekään yritykselle tai tuotannonalalle valikoivaa etua eikä maksun perimättä jättämiseen liity harkintaa.

4.2.3 Vaikutukset viranomaistoimintaan

Valvontamaksulla rahoitetaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston tekemää valvontaa, joka kohdistuu matkapalveluyhdistelmien tarjoajiin, jotka ovat velvollisia asettamaan vakuuden ja rekisteröimään matkapalveluyhdistelmien tarjoajista pidettävään rekisteriin.

Koska valvontaan tarkoitettu määräraha on osoitettu Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenoihin, ei valvontamaksun perimättä jättäminen vaikuttaisi Kilpailu- ja kuluttajaviraston taloudelliseen asemaan, vaan sen toimintamenoissa säilyisi matkanjärjestäjien valvontaan osoitettu 650 000 euron määräraha (vuosi 2020).

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kustannustuki

Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta tuli voimaan 1.7.2020 ja oli voimassa 31.12.2020 saakka. (508/2020). Tuki oli tarkoitettu yrityksille, joiden liikevaihto on pudonnut

HE 102/2021 vp

merkittävästi koronaviruksen vuoksi ja joilla oli vaikeasti sopeutettavia kustannuksia. Kustannustuen piiriin kuuluvat toimialat on lueteltu valtioneuvoston asetuksessa yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (509/2020). Kustannustuen ensimmäisen hakukierroksen tukikausi oli 1.4.–31.5.2020 ja toisen hakukierroksen tukikausi oli 1.6.–31.10.2020.

Laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (280/2021) tuli voimaan 12.4.2021. Kolmannen hakukierroksen tuki kausi on 1.11.2020–28.2.2021. Lain perusteissa todetaan, että esimerkkejä kustannustuesta korvattavista joustamattomista kuluista olisivat pitkäaikaisten markkinointisopimusten kulut, lakisääteisten tai muiden välttämättömien vaakuutusten maksut sekä erilaiset pakolliset viranomaismaksut, kuten anniskelulupa. Valtiokonttorista saadun tiedon mukaan tähän kategoriaan voitaisiin tulkita kuuluvan myös valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksu. Vuoteen 2020 kohdistuvasta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta vain kaksi kuukautta (marras- ja joulukuu 2020) kuuluisi kustannustuen piiriin, kun otetaan huomioon kolmannen kierroksen tukikausi. Kustannustuki ei näin ollen kohdistuisi vuoden 2020 koko valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksuun, koska sen tukikausi ei ulotu koko vuoteen. Kaikki toimijat eivät myöskään välttämättä ole kustannustuen piirissä.

Matkanjärjestäjille suunnatun valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksun huojentaminen määräytymisperusteita muuttamalla ei ole tarkoituksenmukaista, kun otetaan huomioon yksittäisten maksujen kohtuullisen alhainen taso, tästä syntyvä sääntelytarve sekä perimisestä syntyvät hallinnolliset kustannukset. Maksun määräämisestä ja perimistä luopumista pidetään kohtuullisena ja tarkoituksenmukaisimpana keinona helpottaa toiminnanharjoittajien tilannetta.

6 Lausuntopalaute

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi hallituksen esitysluonnoksesta lausuntoa 12 viranomaiselta ja yhteisöltä. Näistä lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry, Suomen Matkailualan Liitto SMAL ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry sekä Elinkeinoelämän keskusliitto EK. Kaikki lausunnonantajat puolsivat hallituksen esityksessä ehdotettua maksun perimättä jättämistä vuodelta 2020.

Valtiovarainministeriö katsoi, että esitys on perusteltu erityisesti, koska maksu perustuu vuoden 2020 suurimpaan asetettuun vakuuteen ja vuoden 2019 matkapakettien myynnin liikevaihtoon. Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoi, että maksun perimättä jättäminen on perusteltua ja kohtuullista tilanteessa, jossa matkanjärjestäjät eivät ole erilaisten matkustamista koskevien rajoitusten ja suositusten vuoksi edelleenkään voineet käynnistää liiketoimintaansa kestäväällä tavalla. Lisäksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto mainitsi, että huomionarvoista maksun perimättä jättämisen kannalta on, että maksukyvyttömyyssuojamaksulla katettavaa valtion siirtomäärärahaa ei ole jouduttu ottamaan käyttöön korvauksia matkajärjestäjien konkurssitapauksista maksettaessa.

SMAL ry kannatti sitä, ettei valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua määrätä eikä peritä vuodelta 2020. SMAL ry ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että valtio tällä tavalla tukee ja tulee vastaan koronapandemiasta kärsivää matkailualaa. Kuluttajaliitto totesi, että matkailualan tukeminen on hyvä tavoite eikä ehdotuksessa esitetä kuluttajien asemaa heikentäviä muutoksia, mistä jatkovalmistelussakin tulee huolehtia. Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK ilmoittivat kannattavansa ehdotusta.

7 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa 31.12.2021 saakka.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annettuun lakiin (922/2017) väliaikaisesti uusi 5 a § seuraavasti:

5 a §

Maksun perimättä jättäminen

Maksua ei määrätä eikä peritä vuodelta 2020.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Helsingissä 10.6.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Työministeri Tuula Haatainen